

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Tertium

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Caput III. Honorius III. Episcopo (a) Veneten.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74526)

nibus plenius intellectis, & cum fratribus nostris deliberato consilio, œconomum ejusdem Ecclesiæ sancti Laurentii syndico vestro in baptismo, scrutinio, & processionibus condemnamus: ita tamen ut per hoc Ecclesiæ Romanæ nullum præjudicium generetur, si quando forte jus suum duxerit prosequendum: in institutione autem, destitutione, & capitulo œconomum ipsum ab impetitione syndici vestri prorsus absolvimus, syndico vestro super hoc silentium perpetuum imponentes.

NOTÆ.

- (a) *Sanctæ Cæcilie.*] Ita etiam legitur in tertia collectione, *sub hoc tit. cap. 1.* Ecclesia hæc sanctæ Cæcilie est Romæ trans Tyberim, ut patet ex alia epistola ipsius Innoc. III. *lib. 4. regestr. 16. epist. 96.* In ea ecclesia requiescunt corpora SS. Cæcilie, Tiburtii, Valeriani, Lucii Papæ primi, & Maximiani. Fuerunt in eadem Ecclesia olim aedes sanctæ Cæcilie, quas sanctus Paschalis Papa consecravit ad honorem omnipotentis Dei, ejusque Genitricis gloriosæ, SS. Petri, & Pauli, & B. Agathæ, & Cæcilie, anno 300. indictione 15.
- (b) *Piscinula.*] Forfan legendum est *Palisperna*; nam Ecclesia hæc Sancti Laurentii Palisperne est etiam in Urbe intra palatia Decii Imperatoris, ubi passus fuit B. Laurentius, & olim erat monasterium monialium.
- (c) *Scrutinius.*] Baptismi videl. de quibus egi in *cap. his, de majorit. & obed.*
- (d) *Possessorium, & peccitorium.*] Quia utrumque simul intendi valet, ut probavi in *cap. 4. de causa possess.*
- (e) *De jure communi.*] Juxta tradita titulo antecedenti.

CAPUT III.

Honorius III. Episcopo (a) Veneten.

EX parte tua fuit propositum coram nobis, quod conquerentibus olim Abbate ac (b) conventu Rivenfi, Venet. dioc. quod tu compellere moliebaris eosdem, ut instituerent plures monachos in quibusdam suis (c) Prioratibus tuæ dioc. in quorum singulis singuli monachi hæcenus steterant, cum pluribus facultates non superpetant eorundem: Nos Abbati (d) S. Albini Andegaven & collegis ejus per literas nostras dedimus in mandatis, ut de ipsorum locorum facultatibus inquirentes, in eorum singulis facerent plures institui monachos, si pluribus illorum sufficerent facultates: alioquin tibi auctoritate præsentium inhiherent; ne Abbatem, & conventum prædictos molestares super instituendis pluribus in eisdem: unde idem Abbas, & conventus occasione hujusmodi literarum asserunt sibi esse concessum, ut in singulis locorum ipsorum singuli monachi commorentur, si pluribus facultates non superpetant eorundem. Cum autem id obviet (e) Lateran. Concilio, de quo nulla mentio est in literis antedictis, postulasti nostro edoceri responso, utrum nostræ intentionis fuerit per hujusmodi literas cum Abbate, & conventu prædictis contra ipsum Concilium dispensare. Nos ergo f. t. breviter respondemus, quod tenoris hujusmodi literas non credimus à Sede Apostolica emanasse: quod si per occupationem forsitan emanaverint, nolumus per hoc derogati Concilio supradicto.

NOTÆ.

- (a) *Veneten.*] Etiam ita legitur in quinta compilatione, *sub hoc titul. cap. 2.* ex qua restituo integram hujus textus: in præsentem referribit Pontifex Guillelmo Venetenfi, de qua diocesi nonnulla notavi in *cap. 2. de in integrum restit.*
- (b) *Conventu Rivenfi.*] Quod monasterium appellatur S. Gilda, seu Gildarii, & est Ordinis D. Benedicti in agro Rivenfi, dioc. Venetenfis, ut referunt fratres Sarnath. *rom. 4. Gall. Christ. fol. 487.* quod construxit ipse Sanctus Gildas anno Christi 562. Sed ea parte Britannia: minoris occupata à Normannis desolatam fuit monasterium usque dum anno 1008. instauratum, & reedificatum fuit per Comitem Gaufridum, ut refert Yepes *rom. 1. chron. D. Benedicti, cent. 1. cap. 2.*
- (c) *Prioratibus.*] De quibus egi in *cap. 2. de statu monach.*
- (d) *Sancti Albini.*] Quod monasterium est etiam Ordinis D. Benedicti in diocesi Andegavenfi, cujus historiam scripsit Joannes Monachus *lib. 1. hist. Gaufridi Ducis Normannia.*
- (e) *Lateran. Concilio.*] Relato in *cap. 2. de statu monach.*

COMMENTARIUM.

Summum Pontificem dispensare posse in legibus Concilii generalis, omnes Catholici affirmant: illud tamen apud ipsos non liquet, an tunc necessaria sit expressa mentio ipsius Concilii in ejus derogatione: Et plures docuerunt, desiderari expressam mentionem Concilii generalis, moti auctoritate hujus textus, & auctoritate textus in *cap. nov. nulli.*

nulli de rescript, ita docuerunt Covar. libro 4. var. cap. 16. num. 13. Sanchez de matrim. lib. 4. disputat. 26. num. 6. Gonzalez ad regul. 8. gloss. 18. num. 103. Garcia de benef. part. 4. cap. 5. num. 25. Germonius libro 3. de sacror. immunit. cap. 21. Fragoso tom. 2. de regim. lib. 1. disput. 1. §. 6. ad finem, plures congeli à Barbofa in remiss. ad Concil. Trident. sess. 1. cap. 1. Moventur etiam ex eo, quia constitutio Concilii generalis magnâ cum deliberatione facta censetur, argumento capitis prudentiam 21. de offic. deleg. & omnes constitutiones Conciliares habent clausulam derogatoriam: unde non factâ ipsius Concilii mentione, gratia in contrarium concessa nulla est. Contrarium tamen, videlicet non esse necessariam derogationem specialem, sed sufficere clausulam generalem derogatoriam, videlicet, non obstantibus quibuscumque constitutionibus, rectius docuerunt Cenedus collect. 123. ad Decret. num. 3. Jul. Lavorus lucubr. titul. 4. cap. 19. num. 22. Balboa in cap. 1. de iudiciis, num. 4. qui alios laudant. Nec contrarium probatur in dicto cap. nonnulli, in illis verbis: Fecerit mentionem; nam ea verba exaudienda sunt, non

quia constitutio illa esset Concilii generalis Lateran. sed quia specialiter fuit cautum in canone illo de duabus dietis, ut ad ejus derogationem expressa, specialisque mentio desideraretur. Nec etiam favet Auctoribus contraria sententia: praesens textus; nam in gratia impetrata ab Abbate monasterii sancti Gildarii, nulla fiebat generalis, aut specialis derogatio Concilii Lateran. ibi: De quo nulla mentio est; unde si generalis derogatio adesset, rescriptum illud non vitaretur. Nec obest si dicas, de stylo Curiae frequentem in concessionibus Apostolicis apponi clausulam illam, quatenus decretis Concilii Tridentini non adversentur; quae frustra apponeretur, si sufficeret clausula illa, non obstantibus constitutionibus. Nam Respondeo, eam clausulam adjici, quia specialiter vult Pontifex ostendere voluntatem suam circa firmitatem Decretorum Concilii Tridentini, ut non solum generaliter, sicut alia, sed speciali modo videantur excepta, ut docent Suarez de legibus cap. 19. num. 6. Julius Lavorus variar. Lucubr. titul. 4. de elect. cap. 19. num. 25.

* *

CAPUT IV.

Idem (a) Burdegalensi Episcopo.

AD audientiam nostram te significante pervenit, quod nonnulli (b) monachi lege tibi (c) dioeclesana subjecti, in quibusdam Prioratibus habitant solitarii, contra statutum Concilii generalis: ideoque f. t. mandamus, quatenus ipsorum monachorum Abbates, seu Priores, ut vel ipsos ad claustrum revocent, facientes in ipsis Ecclesiis deserviri per clericos seculares; vel alios monachos eisdem (d) associent, cum quibus vitam possint ducere regularem, monitione praemissa per censuras Ecclesiasticas appellatione remotâ compellas, proviso quod ad exemptos manum occasione mandati hujusmodi non extendas.

NOTÆ

1. (a) **Burdegalensi.**] Ita etiam legitur in quarta compilatione, sub hoc titul. capite final. ex qua textum hunc transcribo. De dioecesi Burdegal. nonnulla notavi in c. 17. de major. & obed.
2. (b) **Monach.**] Sunt enim varia monasteria in ipsa dioecesi Burdegalensi, quae refert Tamburinus tom. 1. de jure Abbat. in serie Abbatiarum verb. Burdegalensis.
3. (c) **Dioeclesana.**] De lege dioeclesana, & quae

sub ea comprehendantur, egi in cap. conquerente, de offic. Ordin.

(d) **Associant.**] Juxta textum in cap. quod Dei timorem, de statu monach. adeo enim Ecclesia abhorruit, ut monachi singuli, solumque in Prioratibus, & Ecclesiis monasterio subjectis degerent, ut potius optaverit in eis praefici clericos seculares, quam singulos monachos in singulis Prioratibus institui, ex ratione tradita in dict. cap. 2. ubi alia, quae ad hunc textum spectant, adduxi.